

Základní pojmy z oblasti účetnictví

Majetek

- vše, co účetní jednotka vlastní
- analyzován ze dvou úhlů pohledu – co to je za majetek (jeho podoba), z jakých zdrojů byl pořízen (zdroje krytí majetku)

Aktiva

- první úhel pohledu – tedy odpověď na otázku „co to je za majetek“
- rozlišují se aktiva stálá (dlouhodobá, použitelnost delší než 1 rok) a oběžná (krátkodobá, obvykle se spotřebovávají najednou)
- stálá aktiva se dělí na hmotná, nehmotná a finanční; minimální pořizovací cena hmotných aktiv je 40 000 Kč (dle Zákona o dani z příjmů), nehmotných 60 000 Kč
- hmotná aktiva – budovy, stroje, automobily,...
- nehmotná – software, licence, patenty,...
- finanční – akcie, dluhopisy,...
- oběžná se dělí na zásoby, peněžní prostředky a pohledávky
- oběžná proto, že v podniku „obíhají“ – mění svou podobu (za peníze se nakoupí materiál, z něj se vyrobí výrobek, ten se prodá na fakturu, tuto pohledávku nám zákazník zaplatí)

Pasiva

- druhý úhel pohledu – tedy odpověď na otázku „z jakých zdrojů byl majetek pořízen“
- rozlišují se pasiva vlastní (patří účetní jednotce) a cizí (půjčená, dříve či později se musí vrátit)
- vlastní pasiva se dělí na vložený kapitál (investovaný majitelem – přichází do účetní jednotky z venku, ale pak už patří jednotce, ne majiteli) a nerozdělené zisky (výkony předchozího období, které se nevyplácí mezi společníky, ale ponechávají se v podniku pro další rozvoj)
- cizí pasiva se dělí na rezervy, bankovní úvěry a závazky (dluhy vůči dodavatelům, vůči státu, vůči zaměstnancům, vůči dalším subjektům)

Rozvaha

- nejdůležitější účetní výkaz, kde sledujeme právě aktiva a pasiva
- výkaz stavový (sestaven k určitému okamžiku, datu)
- aktiva se vždy musí rovnat pasivům (analyzujeme jednu a tu samou věc, majetek, jen ze dvou úhlů pohledu)

Náklady

- spotřeba výrobních faktorů (práce, materiálů, atp.) v peněžním vyjádření – podnik ztrácí nějaký majetek nebo peníze nebo mu vzniká dluh (není nutné, aby došlo okamžitě k úbytku peněz)
- spotřeba materiálu, mzdové náklady, režijní náklady, placené úroky, manka a škody, sociální a zdravotní pojištění, atp.

Výnosy

- výkony podniku v peněžním vyjádření (není nutné, aby došlo k příjmu peněz)
- prodej výrobků, prodej zboží, prodej služeb, přijaté úroky, přebytky, aj.

Výkaz zisku a ztráty

- laicky výsledovka
- sleduje výnosy, náklady a hospodářský výsledek (HV)
- $HV = \text{výnosy} - \text{náklady}$, v případě „+“ se mu říká zisk, v případě „-“ se mu říká ztráta
- tokový výkaz – sestavován za určité období (měsíc, čtvrtletí, rok)

Výdaj

- úbytek peněžních prostředků
- může být spojen s nákladem (spotřeba a okamžitý úbytek peněz – např. oprava hrazená hotově), ale nemusí (úhrada závazku z minulosti nebo naopak platba zálohy)

Příjem

- příjem peněžních prostředků
- může být spojen s výnosem (prodej za hotové), ale nemusí (úhrada pohledávky z minulosti nebo naopak přijetí zálohy)

Výkaz o peněžních tocích

- také výkaz cash-flow
- sleduje příjmy, výdaje a okamžitý stav peněžních prostředků
- tokový výkaz – sestavován obvykle za stejné období, jako výsledovka